

Jaarverslag 2019

'Eerste transitiejaar voor Stichting Het Kan Wel!'

Financieel

Dit jaar hebben we minder inkomsten gehad via het programma Tree of life. We hebben de onderzoeken op deelterreinen en de opbouw van het integrale regeneratieplan gelukkig wel kunnen voortzetten dankzij de crowdfunding door trouwe fans. Zij weten hoe hard er gewerkt wordt aan een plan dat de 17 duurzame doelen van de Verenigde Naties kan versnellen en ze willen daarom dat het werk van Stichting Het Kan Wel! kan doorgaan.

We beseffen dat deze fase nodig is om succes op de lange termijn mogelijk te maken. We kunnen niet inzetten op een snelle groei, omdat we onze onafhankelijkheid moeten waarborgen. De boodschap van Het Kan Wel! is ondanks de positieve naam geen gemakkelijke: het is geen kwestie van een boompje planten of compenseren.....er is meer nodig om een levensvatbare en leefbare wereld te creëren. Er is een fundamentele gedragsverandering nodig en die boodschap helder en duidelijk communiceren is een uitdaging. Dat zien we iedere dag weer of het nu gaat om de bescherming van de aarde of om de aanpak van een pandemie.

Daarom hebben we heel veel tijd en moeite besteed aan onderzoek en ontwikkeling. Hieronder proberen we uit te leggen dat het bouwen van een goed fundament veel onderzoek en geduld vraagt van het team, maar ook van onze supporters. We zijn dankbaar dat ook zij een lange adem hebben.

We kunnen in dit jaarverslag wel iets meer inhoudelijke informatie delen en we verwachten dat het jaarverslag van 2020 nog meer duidelijkheid zal bieden.

Gelukkig was er dit jaar minder crowdfunding nodig naast de inkomsten van het programma Tree of life, door een paar flinke bezuinigingen. Dit betekent dat we in 2019 per saldo met minder middelen toch meer werk hebben verzet.

Zichtbaarheid programma's

Voor velen die Het Kan Wel! nog niet goed kennen zijn de programma's nog niet goed zichtbaar. Dat geldt echter niet voor de mensen die Het Kan Wel! al langer steunen via het programma Tree of life. Het team zelf wil ook dolgraag meer laten zien, maar het mag duidelijk zijn dat een ambitieus programma als dat van onze stichting behoorlijk wat voorbereiding vergt. Dit laatste betekent helaas ook dat de zichtbaarheid nog te wensen over laat, maar ook daar wordt hard aan gewerkt.

Tijdens het opmaken van dit jaarverslag verwachten we nog tot eind 2020, begin 2021 nodig te hebben om echt zichtbaar te worden voor de 'buitenwereld'.

Wat we hier vast kunnen delen is dat onze zorg met betrekking tot het overheidsbeleid t.a.v. de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen groot is. We zien eigenlijk dat onze overheden de implementatie van deze doelen bemoeilijken i.p.v. faciliteren. Ook hierdoor voelen we de druk om sneller te kunnen laten zien hoe we zelf met een integraal plan een toekomstbestendige wereld kunnen creëren.

Van klein project tot groter programma

Wat in 2015 begon als een klein pilotproject is begin 2019 gegroeid tot een initiatief met een kleine en trouwe 'fanbase' van Tree of life donateurs en met een groter integraal plan voor het aanpakken van meer toekomstbepalende problemen dan 'alleen' de ontbossing en klimaatverandering.

Er ligt in 2019 een globaal programma dat nog nadere invulling behoeft, een groter en meer professioneel team nodig heeft en ook een flinke hoeveelheid geld. Zorg is of we dat als nu nog kleine organisatie qua werk wel allemaal aankunnen, waar en hoe we geschikte vrijwilligers en professionals gaan vinden, hoe we onze onafhankelijkheid kunnen waarborgen en waar we al die Tree of life deelnemers moeten gaan vinden om het hele programma financieel mogelijk te maken.

Van globaal naar inhoudelijk voor een toekomstbestendige wereld

Stichting Het Kan Wel! is een open source beweging en iedereen kan met adviezen bijdragen aan de groei van de visie en de missie. In 2019 heeft dit geleid tot een voortdurend discussiëren over en bijschaven van het plan van aanpak. Tegelijkertijd blijven we leren over zaken die aangepakt moeten worden om te komen tot een leefbare wereld. Met alles wat we aan bijdragen en informatie ontvangen groeit het plan en ook het besef hoeveel werk we de komende jaren te verzetten hebben.

Het plan groeit hiermee inhoudelijk en er ontstaan nieuwe programma's en andere programma's ondergaan een inhoudelijke verandering. We voelen dat het plan sterker wordt en onze wereld steeds meer te bieden heeft. Dat is ook nodig, want de wereld heeft een fundamentele en integrale verandering hard nodig. We komen steeds dichterbij een plan dat alle duurzame doelen van de VN in zich heeft ..... Noodzakelijk als we echt willen bijdragen aan een toekomstbestendige wereld.

Professionalisering

De zoektocht naar meer vrijwilligers op het gebied van bestuur, fondsenwerving, branding, marketing, social media campagnes en copywriters gaat onverminderd door. Dat we al snel twee bijzondere nieuwe krachten zouden vinden hadden we niet kunnen hopen. Myrthe van Mierlo met haar enorme ervaring als marketing & branding specialist en Onno van der Kuip als jurist en subsidiemanager blijken een grote en permanente aanwinst te zijn, die bijdragen aan de geleidelijke professionalisering van de organisatie. Het team bestaat tot dat moment vooral uit specialisten op het gebied van ecologische,

economische en sociale transitie, wat bijdraagt aan de visie en de missie. Het is echter ook nodig om organisatorisch een sterk team te vormen dat de transitie kan realiseren van kleine stichting met een goed plan tot een professionele organisatie die in staat is een integraal programma uit te voeren.

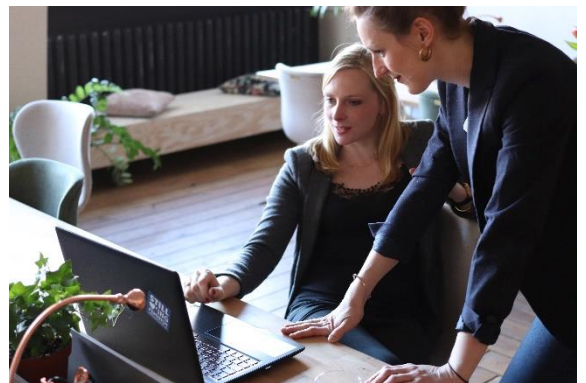
Groei organisatie

Het blijkt al snel dat de gewenste groei van Het Kan Wel! een flinke uitdaging zal worden die veel voorbereiding vergt. Het wordt duidelijk dat vooral de visie en missie van stichting Het Kan Wel! is beschreven en dat er hard gewerkt moet worden aan het uitwerken van de ideeën om te komen tot wat men in het bedrijfsleven een businesscase noemt.

Uiteindelijk moeten we achteraf blij zijn dat de groei van de organisatie nog uitblijft. Zo krijgen we de gelegenheid om aan een goed fundament te werken voordat de groei doorzet.

Achter de schermen wordt intussen gewerkt aan het verwerven van kennis, professionalisering, onderzoek t.b.v. de afzonderlijke programma's en projecten, de verdere ontwikkeling van het integrale programma, de bijbehorende begroting van kosten en de zoektocht naar teamleden die met de organisatie en het plan kunnen meegroeien.

Dankzij de komst van Myrthe wordt er meer aandacht besteed aan de uitstraling van de stichting en het programma Tree of life. Er wordt uitgebreid gewerkt aan een gedegen plan voor branding en het vertalen van het integrale plan voor het publiek. Verder wordt duidelijk dat het werk aan de website niet langer meer een klus van de oprichter/directeur mag zijn. We merken dat het neerzetten van het 'merk' en het marketingbeleid een fikse klus is en dat dit onderdeel flink wat tijd in beslag gaat nemen. We besluiten dat we het marketingbeleid eveneens willen inzetten voor het programma gedragsverandering. Marketing alleen voor de marketing past niet bij ons. Een zorgvuldige opbouw en dito keuzetraject is typerend voor Stichting Het Kan Wel! en daar blijven we aan vasthouden.

Onno van der Kuip zorgt met zijn jarenlange ervaring ook voor een stevige versterking. Zijn netwerk van innovators is groot en daar komen wij ineens mee in contact. Dit draagt bij aan forse uitbreiding van ons aandachtsgebied en de kennis binnen het team. Het vergt ook extra inzet en flexibiliteit.

De inzet van Onno op het gebied van subsidiemanagement zal pas aan de orde komen als de stichting is gegroeid. Wel hebben Onno en directeur Pauline Versteegh veel gesprekken over de noodzaak van een Transitie OntwikkelingsPlatform en andere samenwerkingsverbanden t.b.v. een toekomstbestendige economie, ecologie en samenleving.

Een integraal plan met veel onderzoek en programma's

Programma Togo

In Togo gaat het planten van inheemse boompjes gestaag door en er is nog genoeg terrein over om flink door te blijven planten. Een groepje studenten en leerlingen die gewoonlijk zwaar, vies en soms ook gevaarlijk werk doen om hun schoolgeld bij elkaar te sprokkelen, verdienen hun schoolgeld ook in 2019 weer met het planten van bomen op het beschermde terrein van Stichting Go Togo (project van Stichting Het Kan Wel!).

Hoewel in het eerste seizoen van het programma Tree of life al veel meer boompjes zijn geplant in Togo dan er waren gedoneerd, blijven we doorplanten. Ieder jaar planten we iets meer dan het jaar ervoor is gedoneerd, omdat we weten dat niet alle boompjes het overleven en omdat we de natuur een snelle regeneratie gunnen. In 2019 zijn 5.800 boompjes geplant op het terrein van GoTogo.

Het is goed om te zien hoe het verschaalde en verdorde terrein is geregenereerd tot een groen paradijsje. Voor de bevolking en de Togolese overheid een voorbeeldproject dat klaar is voor uitbreiding.

Tree of life Programma

Dit programma dat particulieren en bedrijven uitnodigt bij te dragen aan een toekomstbestendige wereld door het doneren van Trees of life groeit minder hard dan we hoopten. Het kost de stichting veel moeite om tegelijkertijd de programma's te ontwikkelen en de professionalisering en groei van de organisatie te realiseren. Dit heeft tot gevolg dat het aantal gedoneerde Trees of life dit jaar op 'slechts' 4.772 uitkomt.

Het blijft een feit dat er veel werk verricht wordt voor weinig geld en dat alle middelen worden ingezet om zo snel mogelijk het doel te bereiken: een ecologische, economische en sociale transitie die leidt tot de acceleratie van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

Het doel is uiteindelijk om het hele programma te kunnen realiseren uit de baten van Tree of life. Dat betekent dat Tree of life, het bouwen aan een levensvatbare, leefbare en toekomstbestendige wereld op zich een zichtbare economische factor wordt. Ook hiervoor zijn de eerder genoemde professionalisering en zichtbaarheid nodig.

We verwachten nog een jaar nodig te hebben om de nodige professionalisering te hebben bereikt, de business case te hebben beschreven en opnieuw te kunnen groeien.

Onderzoek is de basis onder het programma

Onderzoek Duurzaamheid

We ontdekken dat het woord duurzaamheid enorm lijdt onder de jarenlange greenwashing door bedrijven en overheden. Alles wordt duurzaam genoemd, ook als het meer dan duidelijk is dat de zogenaamde duurzame acties leiden tot een nog snellere vernieling van onze planeet, onze samenleving en onze economie.

Het team is regelmatig verbijsterd door de kortzichtigheid van vooral institutionele beleggers, grote bedrijven en bestuurders. Het misbruiken van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen voor tijdelijk gewin gaat ten koste van de toekomst van onze wereld. Nederland

staat in meer voortvarende landen bekend als een klein land met een enorme voetafdruk.

Onze drive om nog harder te werken met weinig middelen groeit hierdoor alleen maar, net zoals de waakzaamheid om vooral **geen** geld aan te nemen van partijen die de schade aan planeet, mens en economie als aanvaardbaar beschouwen ten behoeve van hun eigen belang. Het maakt de strijd voor een toekomstbestendige wereld heftig, maar ook steeds meer de moeite waard.

De agrarische sector wordt zwaar gesubsidieerd met subsidies die zogenaamd moeten bijdragen aan een 'duurzame' wereld. Intussen zorgt de overheid er al jaren voor dat agrariërs die graag willen meewerken aan een toekomstbestendige en leefbare wereld geen kant meer op kunnen door hen te belasten met ondoordachte wetgeving en tegenstrijdige maatregelen.

We wisten al dat biomassa als energiebron een verwoestende werking heeft op de levensvatbaarheid en leefbaarheid van onze planeet en bijdraagt aan de toename van vervuiling. Bedrijven en overheden blijven deze energiebron echter nog steeds aanbevelen als duurzaam vanwege de winst die ze hierop maken en de contracten die ze hebben getekend.

Dit laatste, de kwestie van compenseren van vervuiling en de handel in emissierechten is slecht nieuws voor de natuur. Het gebrek aan gedegen onderzoek naar alternatieven voor verwoestende of gebrekkige 'oplossingen' heeft veel van onze tijd gevraagd. Dit onderzoek zal de komende jaren nog meer van onze inzet vragen.

Ook beginnen we langzamerhand te kijken of het noodzakelijk is bestuurders persoonlijk verantwoordelijk te maken voor de wijze waarop ze de leefbaarheid en de levensvatbaarheid van onze aarde en samenleving aantasten.

Onderzoek Regeneratie Programma

De begrippen duurzaamheid en natuurherstel voldoen niet meer. Naar gelang onze onderzoeken achter de schermen vorderen merken we dat we een volledig nieuwe visie moeten ontwikkelen en moeten zoeken naar nieuwe manieren om aan te geven wat er gaande is en hoe ernstig de situatie in onze wereld is.

In 2019 starten het onderzoek naar de integrale regeneratie van onze wereld: een ecologische, sociale en economische vernieuwing gebaseerd op de 17 duurzame doelen van de Verenigde Naties. Deze integrale benadering is volgens ons en de Verenigde Naties de enige manier om onze wereld weer leefbaar en levensvatbaar te maken.

De aanzet is gedaan en dit onderzoek zal worden voortgezet.

Onderzoek Gedragsverandering

We gebruiken de vele ontmoetingen met mensen vooral om te leren. Wat ons blijft verwonderen is dat velen niet beseffen hoe ernstig de situatie is en hoe graag mensen nog in hun comfortzone blijven i.p.v. in actie te komen voor een leefbare wereld. Het was al lang duidelijk dat dit een belangrijk onderdeel zou gaan vormen binnen onze plan van aanpak. Het is namelijk niet te verklaren waarom al bijna 50 jaar wetenschappelijk bekend is dat we onze ondergang tegemoet gaan als we ons gedrag niet veranderen.

Nog steeds zijn er mensen die denken dat we nog rustig aan kunnen doen tot 2030 of 2050. Dit terwijl we nu al moeten constateren dat we al te lang hebben gewacht om nog te kunnen spreken van natuurherstel. We kunnen nog wel regenereren en werken aan leefbaarheid en levensvatbaarheid, maar niet meer aan herstel.

Dit onderdeel heeft ons allemaal geschokt.

Tijdens ieder gesprek stellen we vragen over het eigen gedrag, proberen mensen uit de tent te lokken en uit te dagen om aan de slag te gaan ..... hoe dan ook. De reacties zijn veelzeggend en worden bijgehouden en inderdaad, we leren er veel van.

De conclusies zullen worden gebruikt voor een breder onderzoek en voor de ontwikkeling van het integrale plan van Het Kan Wel!

Ontwikkeling Integraal Plan

Er lag al een algemene visie die was ontwikkeld in de eerste jaren van Tree of life en die in basis was vastgelegd in 2018. Een algemene visie leidt echter niet tot de zo nodige verandering van het menselijk gedrag en de acceleratie van de duurzame doelen van de Verenigde Naties. Daarvoor is een inhoudelijk plan nodig met meer programma's dan het programma in Togo en Tree of life.

Gedurende het jaar wordt door verschillende teamleden informatie aangeleverd die verwerkt wordt in het integrale plan. De groei van het aantal programma onderdelen dat nodig is om de verschillende aspecten van een leefbare en levensvatbare wereld te realiseren is voor ons een eyeopener. We merken dat mensen gefaseerd denken en

reageren. Lateraal en integraal denken blijkt voor velen een te grote uitdaging te zijn. We besluiten de integrale visie te gaan bewerken tot een integraal plan van aanpak om mensen te overtuigen dat we allemaal het vermogen hebben om samen een betere wereld te creëren.

Sociaal Transitie Programma

Zoals eerder aangegeven hebben we ons niet alleen bezig gehouden met de ecologische aspecten van leefbaarheid. Ook maatschappelijke kwesties maken deel uit van een toekomstbestendige wereld. Het verschijnsel dat steeds meer mensen in armoede leven terwijl een steeds kleiner gedeelte van de mensheid teert op de zakken van de armen en misbruik maakt van planeet, mens en dier zou onverteerbaar moeten zijn voor iedereen. Zeker voor degenen die pretenderen het volk te besturen. Helaas moeten we constateren dat zij niet alleen de planeet in gevaar brengen, maar ook de economie en het welzijn en de gezondheid van de bevolking.

Dit heeft ernstige gevolgen voor degenen die het slachtoffer zijn van slechte wetgeving en slecht bestuur. Daarom werken we aan een plan om mensen te helpen die hierdoor in gevaar zijn gekomen. De eerste persoon is opgevangen binnen het Sociaal Transitie Programma door hem uit een uitzichtloze situatie te redden (om privacy redenen geven we niet meer details). Hierdoor is voorkomen dat hij dakloos werd en nooit meer aan de slag zou komen. Hij heeft nu uitzicht op werk en een nieuwe toekomst. Het kan namelijk wel als we ook echt willen.

Transitie OntwikkelingsProgramma

Ook de economie heeft op meerdere manieren te lijden van de wijze waarop mensen besturen, werken en leven. Het uitbuiten van de planeet, mensen en dieren schaadt ook de economie op de lange termijn. Het lijkt erop dat overheden, aandeelhouders, institutionele beleggers de economie op de lange termijn niet belangrijk vinden.

We komen in onze zoektocht onbeschrijflijk veel tegen dat het daglicht niet kan verdragen en dat bijdraagt aan de uitputting van onze wereld. Subsidies worden aan de verkeerde (vooral grotere en zeer verwoestende) bedrijven gegeven en er wordt te weinig geïnvesteerd in een toekomstbestendige economie.

Er wordt besloten al deze informatie bij elkaar te brengen in een plan voor een economische transitie.

Ontwikkeling Samenwerkingsverbanden

Tijdens onze verschillende zoektochten merken we dat de echte vernieuwers en een deel van de bevolking op een nieuw initiatief wachten dat het verschil kan maken. We constateren ook dat er te weinig wordt samengewerkt tussen de verschillende initiatieven en dat er toch nog te weinig integraal wordt gedacht.

We besluiten te gaan werken aan een plan dat mensen bij elkaar brengt in meerdere programma's van onze stichting.

Tot slot

Het mag rustig gezegd worden dat 2019 het jaar van de grote zoektocht naar oplossingen was. Een klus die om veel geduld vraagt, terwijl we allemaal staan te trappelen om te groeien en praktisch aan de slag te gaan. En soms vergeet je in je ongeduld het belang van een goed fundament.

We hebben van 2019 geleerd dat een goed fundament de basis is van een gezond en in potentie succesvol project. Ook hebben we geleerd dat 2020 het jaar moet worden waarin we om diezelfde reden een professionaliseringslag moeten maken. Genoeg werk te doen dus.

